

عنوان طرح : تولید انبوه سن شکارگر (<i>Macrolophus pygmaeus</i>) برای کنترل آفات گلخانه‌ای در راستای کاهش مصرف سموم		
مجرى اصلی : جهانشیر شاکرمی	مدرک تحصیلی: دکترا	رشته تحصیلی: حشره شناسی کشاورزی
ناظر علمی : روشنک قربانی	مدرک تحصیلی: دکترا	رشته تحصیلی: حشره شناسی کشاورزی
همکار طرح: فرشته بازگیر	مدرک تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته تحصیلی: حشره شناسی کشاورزی
اعتبار طرح: ۳۰۰ میلیون ریال	نوع اعتبار: ملی ☐ استانی ☒	
زمینه پژوهش: کشاورزی	سال شروع: ۱۳۹۷	سال اتمام: ۱۳۹۹
کارفرما: اداره کل جهاد کشاورزی استان لرستان	دانشگاه مجری: دانشگاه لرستان	
محل نگهداری گزارش نهایی: سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان		

چکیده:

سن شکارگر *Macrolophus pygmaeus* Rambur (Heteroptera: Miridae) شکارگری عمومی خوار است و به عنوان عامل کنترل بیولوژیک آفات گیاه‌خوار در شرایط گلخانه‌ای استفاده می‌شود. در این تحقیق پارامترهای زیستی، نرخ شکارگری و رفتارهای کاوشگری جمعیت بومی این سن شکارگر روی آفات شب‌پره مدیترانه‌ای آرد (*Ephestia kuehnella* Zeller)، تخم شب‌پره مینوز گوجه‌فرنگی (*Tuta absoluta* Meyrick)، سفید بالک گلخانه (*Trialeurodes vaporariorum* Westwood)، شته سبز هلو (*Myzus persicae* Sulzer) و کنه تارتن ترکستانی (*Tetranychus turkestanii* Ugarov and Nikolskii) در شرایط آزمایشگاهی با دمای 25 ± 1 درجه‌ی سلسیوس، رطوبت نسبی 60 ± 10 درصد و دوره نوری ۱۶ ساعت روشنایی و ۸ ساعت تاریکی و در شرایط گلخانه‌ای مورد مطالعه قرار گرفت. نتایج نشان دادند که این سن شکارگر بطور موفقیت آمیزی روی تمام طعمه‌های ذکر شده نمو، زنده‌مانی و تولیدمثل خود را تکمیل کرد. بطور کلی شکارگرانی که از طعمه *E. kuehnella* تغذیه کرده بودند عملکرد بهتری نسبت به شکارگران که از سایر طعمه‌ها تغذیه کرده بودند، نشان دادند. همچنین بیشترین و کمترین نرخ ذاتی افزایش جمعیت (r) برای این سن شکارگر با تغذیه از *E. kuehnella* و *T. turkestanii* برابر 0.03 ± 0.09 و 0.03 ± 0.09 روز^{-۱} و 0.03 ± 0.074 روز^{-۱} محاسبه شد. واکنش تابعی سن شکارگر *M. pygmaeus* به تراکم‌های تمام طعمه‌های مورد آزمایش، با استفاده از رگرسیون لجستیک نوع دوم تعیین شد. مقادیر زمان دستیابی برای این سن شکارگر روی طعمه *T. turkestanii* در مقایسه با سایر طعمه‌ها خیلی کوتاه‌تر بود. با افزایش سن میزان تغذیه نیز افزایش می‌یابد و میزان تغذیه در مراحل پورگی در مقایسه با سن‌های بالغ ماده کمتر است. بعد از بلوغ نیز با افزایش سن شکارگر میزان تغذیه افزایش و سپس به تدریج کاهش می‌یابد. میانگین تعداد شکاری که شکارگر در طول زندگی خود می‌خورند (نرخ خالص شکارگری)، روی طعمه‌های *T. turkestanii*، *M. persicae*، *T. vaporariorum*، *T. absoluta*، *E. kuehniella*، *M. pygmaeus* روی برگ‌های بالایی، به ترتیب ۲۷۱/۵۴، ۳۴۲/۱۹، ۴۳۰/۶۲، ۴۸۳/۳۵ و ۶۷۱/۲۴ (طعمه) بود. مقایسه جمعیت سن شکارگر *M. pygmaeus* روی برگ‌های بالایی، میانی و پایینی گیاه نشان داد که در تمام طعمه‌ها میزان جمعیت روی قسمت بالایی گیاه بطور معنی داری بیشتر از سایر قسمت‌های گیاه می‌باشد ($P < 0.05$). نتایج این مطالعه نشان داد که سن شکارگر *M. pygmaeus* می‌تواند در مدیریت تلفیقی آفات گلخانه‌ای *T. T. absoluta*، *T. T. absoluta*، *M. persicae* و *T. turkestanii* عملکرد مؤثری داشته باشند.

کلید واژه‌ها: استان لرستان، واکنش تابعی، نرخ شکارگری، نرخ ذاتی افزایش جمعیت، امید به زندگی، *M. pygmaeus*

تاریخ تکمیل: ۱۴۰۰/۰۵/۱۲ امضاء